

kasvukäyrillä

Maria Heliste

LL, erikoistuva lääkäri
HYKS, ATeK, Teho-osastot
maria.heliste@fimnet.fi

Erikoistuva lääkäri yrittää sietää itseään ja muita alati muuttuvassa työympäristössä.

Lupaava, ei loistava

Roolin vaihtaminen ei yleensä ole helppoa mutta opettaa paljon, ennen kaikkea itsestä. Olin tutustumassa ensihoitoon kaksi viikkoa. Oman tutun ammattiroolin ja identiteetin hakeminen on yllättävän paljon vaikeampaa, kun pienimmänkin koon vaatteet roikkuvat päällä, ulkotakin hihojen alta ei näy käsiä ja takki yltää polviin. Pakkaspäivästä johtuen tukkani lensi sähköisenä pään yläpuolella, niin kuin laihoilla suomalaislapsilla päiväkotien pihoiilla. Näytin siltä, että ensihoidossa oli ”tuolapsesi mukaan töihin”-päivä, kun seisoin kenttäjohtajan vieressä. Olin kaukana hehkeästä sankarilääkäristä. Ainoa, mihin ulkoinen olemukseni sopi, oli sisäinen tunteeni.

Vaikka ulkoiset ominaisuudet eivät korreloi osaamisen kanssa, tuohon tunteeseen kulminoituu moni uuden oppimistilanne, kun ei ole kotonaan edes vaatteissaan. Suomalaisessa erikoislääkärikoulutuksessa useimmilla oppiminen alkaa suorittajavaiheesta. Voimme pärjätä kliinisesti hyvin, mutta toimimme enemmän lihasmuistin kuin aivojen varassa. Siinä vaatteet alkavat tuntua sopivilta yleensä jo ensimmäisenä päivänä, vaikka pään sisältö tuskin on muuttunut juurikaan.

Pelkästään tekemällä meistä ei kuitenkaan tule kirjaviisaita, toisaalta pelkästään lukemalla ei myöskään kliinisesti taitavia. En tiedä, miksi nuo kaksi tuntuvat usein sulkevan pois toisen. Suomalaisessa koulutuksessa edetään kliiniset taidot edellä. Teoriaosaamisemme todennäköisesti jää jälkeen monista muista Euroopan maista. Jos pitäisi valita, valitsisin kuitenkin edelleen sen, että alkuvaiheessa pärjään kliinisessä työssä, vaikka en olisi huippusuoriutuja tenteissä. Kliinisellä

osaamisella uskaltaa tarttua työhön ja sitä kautta oppii, teoria kiinnittyy muistiin paremmin, kun se liittyy työssä kohdattuihin ongelmiin. Huippu teoriaosaaminen ilman kliinisiä taitoja vie melko lyhyelle käytännön työssä.

Silti olisin kaivannut sitä, että joku olisi velvoittanut minua lukemaan enemmän alusta asti. Olen edelleen syvästi kiitollinen ensimmäiselle tuutorlääkärielleni, jonka ansiosta kiinnostuin fysiologiasta. Se, ettei saanut yksinkertaista vastausta, vaan joku kehotti miettimään, mihin haluan vaikuttaa ja miksi, oli vaikeaa mutta erittäin pal-kitsevaa. Sama kokemus syntyi pitkästä ajasta nyt tehojaksolla: se että joku antaa pienenkin tiedollisen tehtävän ratkaistavaksi kehittää teoreettisia taitoja paljon enemmän kuin yksin lukeminen. Ja kuka meistä todella lukee yksin, huvikseen?

Omalle osaamiselleen ja oppimiselleen on sokea. Siksi me tarvitsemme kollegoita, jotka vaativat meiltä sekä kliinistä että teoriaosaamista. Todellisuudessa me olemme tietenkin alusta asti itse vastuussa oppimisestamme ja valmistumisesta lähtien se vain korostuu, että olen ainoastaan niin hyvä kuin mitä itse jaksan perehtyä ja olla aktiivinen. Se on musertavaa. Entä jos minusta tuleekin huono?

Eräs seniorikollega sanoi, että nuorena voi olla vain lupaava, ei loistava. Kukaan nuori ei voi ohittaa kokenutta klinikkoo, vaikka olisi kuinka osaava omissa joukossaan. Että vaikka kuinka yritän, en voi olla parempi kuin hyvä alku jollekin. Se on oikeastaan aika lohdullista. Etten voi millään muuta kuin yrittää parhaani ja vuosien jälkeen minusta ehkä tulee loistava. Mutta mikään osaaminen ei tule automaattisesti. Minusta todella tulee vain niin hyvä, kuin itse näen vaivaa. Se on ehkä suurin haasteemme, eikä se muutu missään uran vaiheessa. Toivottavasti, sillä se on myös paras kannustin maailmassa. ■

Sormiani ei näkynyt takin hihoista ja tukkani lensi sähköisenä.